

Székely Győző

Tavaszi mustra

Tizenharmadik évfolyamunk – melyet a babonával övezett száma ellenére szerencsét hozó évfolyamként indítunk – tavaszi *Műhely* rovatában a modern kori oktatás talán egyik legérdekesebb és legtöbb odafigyelést igénylő területével találkozunk: a kreativitás fejlesztésének kérdésével. A szerzőpáros, Mező Ferenc és Mező Katalin – akik a legutóbbi jelentkezésük (*Magiszter, 2014 ősze*) témájával, a tehetségazonosítással rokon fogalmat tárgyalnak – többek között arra a kérdésre próbálnak választ adni, hogy az alkotóképes felnőtté váláshoz feltétlenül szükségesek-e az iskolai „szenvedések”, az értelmi vagy művészi teljesítményre ösztönző „rugók megsemmisítése”, az „éheztetés és fagyasztás”? Vagy lehetséges, hogy az „iskolai boldogtalanság” nem feltétlen velejárója a későbbi rendkívüli teljesítőképességnek, a boldog gyermekkor nem feltétlenül vezet középszerűséghez.

Fodor László tanár úr folytatja egészségpedagógiai írásainak sorozatát: az egészségfejlesztés pszichopedagógiai módszereit vizsgálja. Írásában „olyan változatos pedagógiai és pszichológiai eszközökről ... hatásgyakorló tényezőkről és szituációkról van szó, amelyek a szociálisan elfogadható emberi tulajdonságok, alapvető pozitív akarati és jellemvonások, valamint a helyes egészségmagatartási formák ... kialakítására szolgálnak, ... segítségükkel ... fejlesztő és optimalizáló hatásokat gyakorolhatunk.” Az egészségközpontú gondolkodás és életvitel kialakításához többek között megfelelően támogató társadalmi és kulturális háttér és orvostudományi egészségügyi ellátás is szükséges – állapítja meg zárszóként a szerző.

A családi és társadalmi környezet kedvező hatása azonban nemcsak az egészségközpontú gondolkodás fejlesztéséhez szükséges, kihat a tanuló igény-szintjére, iskolai teljesítményére és a kialakuló tanulási szokásaira is. Ezt már Antal Irma székelyudvarhelyi tanítónő *A hatékony otthoni tanulás* című írásában olvashatjuk. Manapság, ha oktatásról, tanulásról esik szó, gyakran hallhatjuk, hogy milyen sok házi feladattal kell megbirkóznuk tanulóinknak. Számos pszichológus is támadja a házi feladatok gyakorlatát. A szerző ezt a tévhitet igyekszik írásában eloszlatni: „... a tanulási folyamatok fontos színtere a családi környezet, az otthon. Az otthon végzett tanulás, a házi feladat nagy érdeme, hogy az önálló tanulással kapcsolatos tapasztalatok minőségéhez járul hozzá. ... A jó felkészülés, a megfelelő mennyiségű gyakorlás az alapja a magabiztos iskolai szereplésnek.”

Ugyancsak a tanulás egy módozatáról ír Vámos Ágnes; ezúttal azonban nem az egyén, hanem valamely szervezet tanulásáról, a szervezeti tanulásról,

melynek fontosságáról a következőket olvashatjuk: „Bármily kiváló lehet egy szervezet valamennyi tagja a maga területén, nem tud szervezete számára igazán hasznosulni, ha munkájában nem kooperál... A szervezeti tanulás kutatása olyan kérdéseket vet fel, mint például: mi jellemzi, hogyan vihető végbe, milyenfajta szervezeti tanulás kívánatos, milyen hatása van?”

Nézőpont rovatunkban Székelyné Hencz Melinda a pedagógia örök problémáját veti fel: mit tanítsunk, mire neveljük a felnövekvő generációkat? A nevelést segítő tevékenységként tárgyaló írásában választ keres a kérdésre: hogyan töltheti be a 21. századi nevelés a két legfontosabb funkcióját, a személyiségfejlődést és az értékközvetítést? „Olyan segítő pedagógiai kultúra kialakításával, melyben fő feladat a tanulássegítés és a fejlődéssegítés ... célja nem a tananyag elsajátításának eredményessége, hanem a fejlődési folyamat elsajátítási kritériumának elérése.”

A „másként oktatás” példáiról két írásban is olvashatunk, Tóth Aliz Kriszta, illetve Máthé Eszter Etelka írásában. A két szerző a kolozsvári BBTE Pedagógia és Alkalmazott Didaktika Intézetének mesteris hallgatójaként látogatott alternatív pedagógiát alkalmazó intézetekbe Dániában, Németországban és Magyarországon. Az írások az alkalmazott módszerek mellett figyelemreméltó példaként kitérnek az oktatási környezet ismertetésére is.

Az *Örökség* rovatunk szerzője, Kéri Katalin tanárnő a lánynevelés történetének kutatásába enged betekintést, és ad gazdag dokumentációs anyagot a *Magyar művek és kutatások a nőnevelés történetéről a XX. század közepéig – Neveléstörténet és lánynevelés-történet* című tanulmányában; a *Portré* rovatban pedig *Éltető hagyományok* címmel a nagy múltú Bethlen Kollégium tanítóképzős tanáráról, Nagy Lajos életútjáról és munkásságáról tudósít Bakó Botond tanár úr.

A *Módszer-Tár* rovatban két nyugalmazott magyartanárunk sok éves tapasztalatát osztja meg velünk: Málnási Ferenc tanár úr Mikes Kelemen törökországi leveleinek bemutatására ajánl egyszerű és hatékony módszert, Boldizsár Zeyk Imre pedig a kisebbségi helyzetben talán legjobban hiányzó hely- és népismerteti olvasókönyv megírására készített vázlatot. Ez utóbbinak az első részét adjuk közre tavaszi számunkban *A település, amelyen élünk* címmel.

Esemény-ként a székelyudvarhelyi tanítóképzősök nagyon fontos és sikeres kezdeményezéséről, az immár második alkalommal megrendezett regionális módszertani szimpóziumról írnak a szervezők, Demeter Anna és Vass Ágota. A rendezvény követendő példaként szolgálhat a többi képző számára is.

Reméljük, mustránkkal sikerült felkelteni olvasóink érdeklődését tavaszi témáink iránt. Legközelebbi számunkat – a *Magiszter* 50. számát – szándékunk szerint ünnepi lapként vehetik kézbe olvasóink, köztük a Bolyai Nyári Akadémia megnyitójára érkező pedagógusok.